

Agenda

1. Introductie en aanleiding: wat zijn “decentralisaties”?
2. Decentralisaties in de praktijk: Gemeente Den Haag
3. Koppeling Sociaal Domein en Grondzaken

Aanleiding

- Focus afgelopen jaren op fysieke domein: gebiedsontwikkeling, grondzaken en vastgoed.
- Verliesnemingen en afwaarderingen in gemeentelijke grondportefeuille t/m 2011 € 2,2 mrd (inclusief winstverdamping ca. 0,7mrd.)
- Veel bestuurlijke aandacht voor risico's en verliezen grondportefeuille (vorige oorlog)
- Budgettaire focus op '*volgende oorlog*'; decentralisaties in sociale domein met overheveling forse budgetten en efficiency korting van ca. € 3 mrd. per jaar!
- Totale afwaardering op fysieke domein over afgelopen jaren bij elkaar is kleiner dan jaarlijkse bezuinigingstaakstelling in sociale domein straks
- **Kortom: grond en vastgoed bij gemeenten binnenkort ondergeschikt en irrelevant**

1. Wat zijn de drie decentralisaties?

1. Drie decentralisaties

Gemeentelijke taak: opnieuw inrichten sociaal domein

Doelstelling samenhangende decentralisaties

- *Eén gezin, één plan, één regisseur* is het uitgangspunt bij de decentralisaties in het gemeentelijke sociale domein
- Ingezet wordt op een integrale aanpak met als doel versterking van de zelfredzaamheid van de burgers
- Terugdringen groter wordende vraag naar ondersteuning en groeiende kosten in het sociaal domein

A.WMO

Aan de WMO worden de volgende taken toegevoegd:

- begeleiding,
- ondersteuning en
- verzorging

Vanaf 2014 vervalt de aanspraak op dagbesteding en wijzigt de aanspraak op persoonlijke verzorging

B. Jeugdwet

De gemeente krijgt de verantwoordelijkheid voor:

- provinciale jeugdzorg
- de jeugdbescherming en -reclassering
- de jeugd-ggz en
- de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd

C. Participatiewet

Legt de uitvoering van de Participatiewet vanaf 2015 bij de gemeente voor:

- WWB
- voormalig Wajong en
- Wsw

Het Sociaal Akkoord van 11 april voorziet ook een rol voor werkgevers, werknemers en regionale structuren

Randvoorwaarden

- *Eén budget en één verantwoordelijke*
- Gemeentelijke beleidsvrijheid om maatwerk te kunnen bieden
- Goede sturings- en beheersmechanismen

1. Drie decentralisaties

A. Decentralisatie WMO: begeleiding, ondersteuning en verzorging naar WMO

(Juridisch) kader

Per 1 januari 2015 is de nieuwe Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) van kracht. Deze nieuwe wet is (naast huishoudelijke hulp) gericht op:

- **Extramurale begeleiding:** bevorderen zelfredzaamheid om opname of verwaarlozing te voorkomen.
- **Persoonlijke verzorging:** hulp bij activiteiten op het gebied van algemeen dagelijkse levensverrichtingen.

Wetsvoorstel in omloop, maar onaanvaardbaar voor de VNG is dat het overgangsrecht voor cliënten uit de AWBZ op kosten is van gemeenten.

Financiële taakstelling

- € 1,7 miljard

- 25 %

Inhoudelijke doelstellingen decentralisatie Wmo

- Betere kwaliteit ondersteuning en zorg
- Meer voor elkaar zorgen
- Financiële houdbaarheid langdurige zorg

Uitgangspunten

- Uitgaan van wat mensen wel kunnen
- Eerst kijken naar eigen mogelijkheden
- Voor wie niet meer zelfredzaam kan zijn, is er altijd ondersteuning mogelijk (Wmo/gemeente)
- De meest kwetsbaren hebben recht op de kern-AWBZ

Welke ondersteuningsvormen?

- Dagbesteding
- Woonbegeleiding
- Begeleiding bij speciaal onderwijs
- Thuisbegeleiding
- Logeerhuizen
- Activerende psychiatrische thuiszorg
- Begeleiding voor verslaafden (rehabilitatie)
- Ontmoetingsgroepen
- ...

1. Drie decentralisaties

B. Decentralisatie Jeugd: een transitie en een transformatie

Transitie

Heden		Vanaf 2015
Gemeenten	Jeugdgezondheidszorg Opvoed- en opgroei-ondersteuning	Gemeenten
Provincies	Geïndiceerde jeugdzorg Jeugdbescherming Jeugdreclassering	Alle ondersteuning, hulp en zorg bij opgroei-opvoedings- en psychische problemen en stoornissen: - preventie - jeugdhulp - jeugdbescherming - Jeugdreclassering - AMHK
Rijk	Gesloten jeugdzorg	
Rijk via Zorgverzekeraars en zorgkantoren	Jeugd GGZ	
Rijk via zorgkantoren	Jeugd (L)VB	

Transformatie

Financiële taakstelling

- € 450 miljoen

- 15 %

1. Drie decentralisaties

C. Decentralisatie Participatiewet: meer mensen, sneller en tegen substantieel minder kosten richting regulier werk helpen

Ondergebracht
bij gemeenten

Bijstand
Bijzondere bijstand
Re-integratie naar werk/
participatie
Schuldhelpverlening
Inburgering

In transitie

Deel Wajong
(niet volledig en duurzaam
arbeidsongeschikt)

Ondergebracht
bij UWV

WIA
Wajong
Werkloosheidswet

De uitdaging...

De hulpmiddelen

Loonkostensubsidie

Beschut binnen

35 Werkpleinen en
werkbedrijven

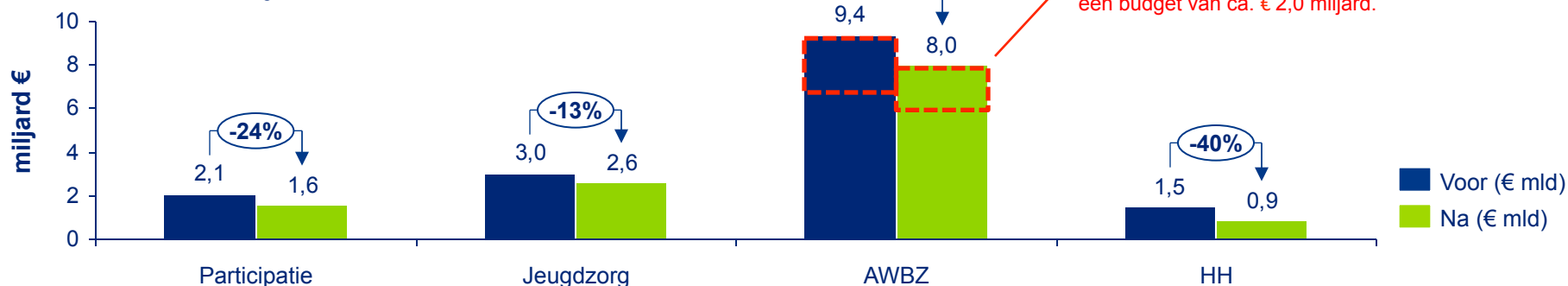
2. Decentralisaties in de praktijk: Gemeente Den Haag

2. Decentralisaties in de praktijk: Gemeente Den Haag

Forse taakstelling, met name voor AWBZ

Landelijke afname budgetten (€ mld.)

Bron: Gemeente Den Haag

Den Haag afname budgetten (€ mln.)

Bron: Gemeente Den Haag

- In totaal staat Den Haag voor een structurele bezuinigings opgave van €98 mln.
- Ter vergelijking: In crisisjaar 2011 moest gemeente Den Haag (éénmalig) 35 miljoen afwaarderen op ruimtelijke plannen.

2. Decentralisaties in de praktijk: Gemeente Den Haag

Gemeentelijke Haagse kaders aan de vooravond van de decentralisaties

- Continuïteit van zorg (maar géén mini AWBZ)
- Preventie, meer aan de voorkant regelen
- Toegang is eenduidig en integraal
- Integrale aanpak, dicht bij de burger
- Eén plan – één casemanager
- Uitgangspunten:
 - *Vrijwillig boven professioneel (eigen kracht)*
 - *Collectief boven individueel*
 - *Generiek boven specifiek*

3. Koppeling sociaal domein en grondzaken

3. Koppeling sociaal domein en grondzaken

Grondprijzen en vastgoed als instrument (1/2)

Voorbeeld A

Situatie:

- Stichting 'Nieuw Perspectief' biedt beschermd wonen aan cliënten die in een moeilijke fase van hun leven verkeren.
- Stichting is eigenaar van een verouderd pand.
- Nieuwbouw is noodzakelijk maar nieuwbouwplan heeft flinke onrendabele top (1 miljoen)
- De Stichting beschikt over onvoldoende eigen middelen.
- Geen nieuwbouw betekent: minder dienstverlening door de stichting (qua aantal cliënten en qua effectiviteit).

Vraagstuk voor gemeente:

- Bijdrage leveren aan dekking onrendabele top?
- Inzet gemeentelijke vastgoedportefeuille (andere gebouwen beschikbaar)?
- Integratie met andere dienstverlening mogelijk?
- Wat zijn de extra gemeentelijke kosten via het sociale domein indien de Stichting haar dienstverlening terugschroeft?

3. Koppeling sociaal domein en grondzaken

Grondprijzen als instrument (2/2)

Voorbeeld B

Situatie:

- Bedrijf X klopt aan voor vestiging bij de gemeente I.
- Vestiging van bedrijf X betekent een toename van 200 arbeidsplaatsen in de gemeente.
- Het bedrijf denkt 50 WW-ers uitzicht te kunnen bieden op een baan.
- Gemeente biedt een grondprijs van 3 mln. Bedrijf dreigt uit te wijken naar gemeente II die een grondprijs van 2 mln. biedt.

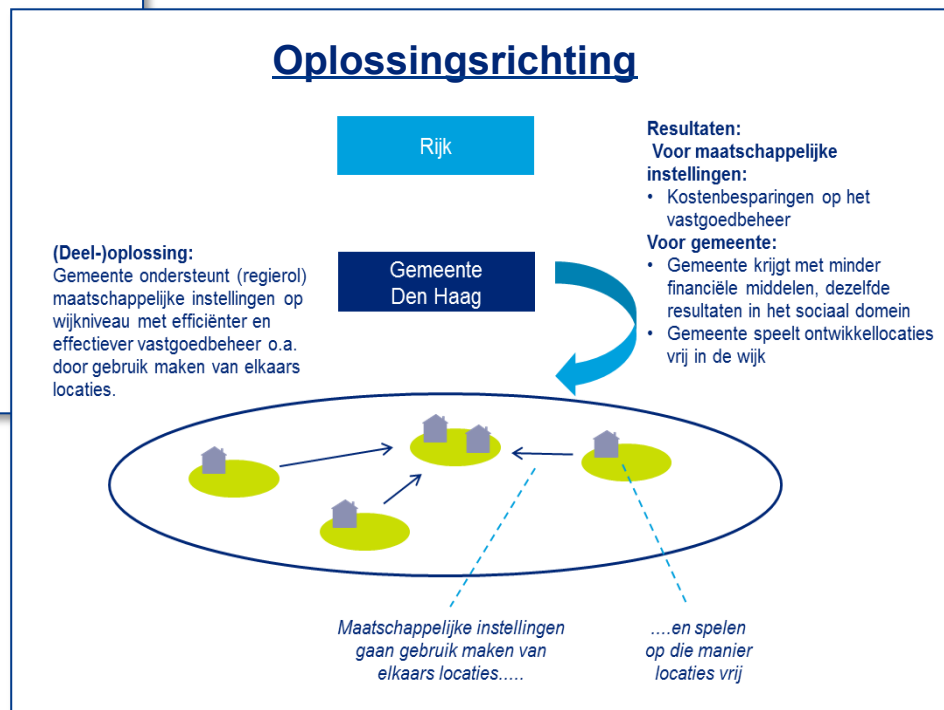
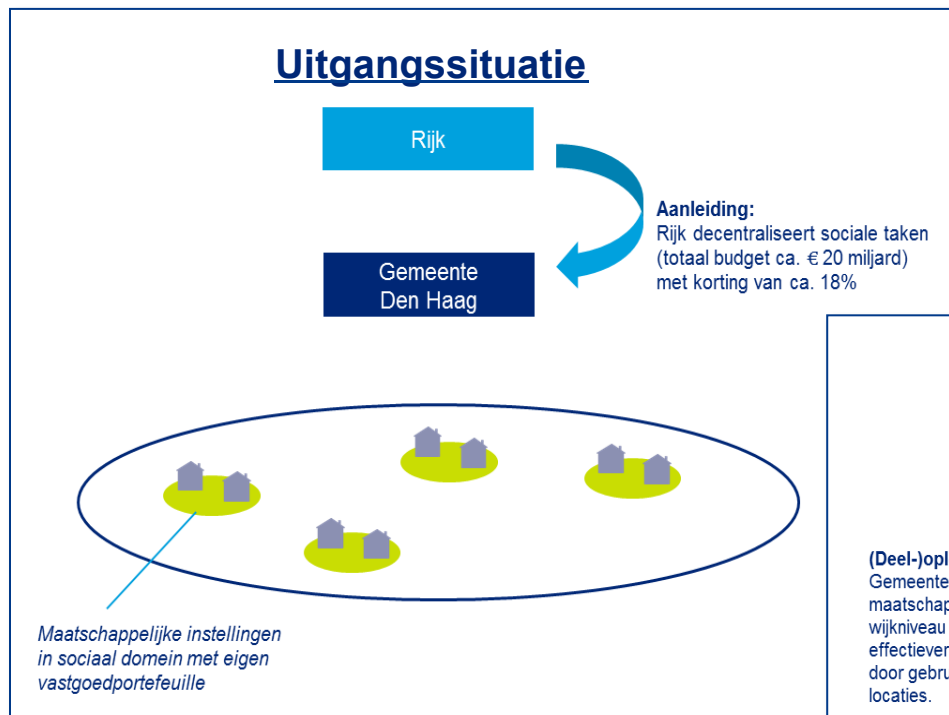
Vraagstuk voor gemeente:

- Afname van 50 WW-ers biedt gemeente uitzicht op een besparing van €0,5 mln.
- Grondprijs verlagen (verlies voor grondzaken) om bedrijf X binnen te halen om besparing in sociaal domein te realiseren?
- Vraagstuk van staatssteun aan de orde?
- Regionale afstemming gronduitgiften en uitgifteprijzen mogelijk?

3. Koppeling sociaal domein en grondzaken

Maatschappelijk vastgoed: Optimalisatie

- Maatschappelijke instellingen, en in het verlengde de gemeente, kunnen veel kosten besparen door efficiënter gebruik van vastgoed:

3. Koppeling sociaal domein en grondzaken

Maatschappelijk vastgoed: VenloDroom

VenloDroom

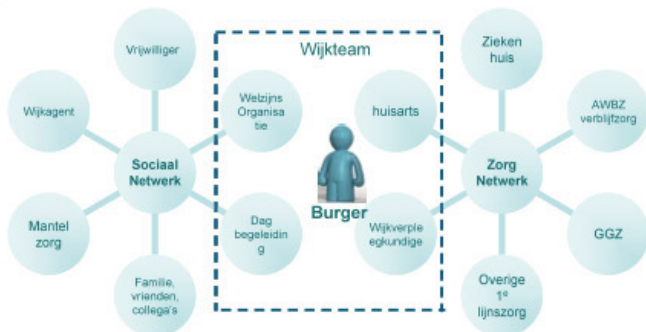
Situatieschets

De ondersteuning aan kwetsbare mensen wordt binnen Venlo op volledig nieuwe wijze georganiseerd, waarbij het teruggeven van wonen, welzijn en zorg aan de mensen zelf én de uitvoerend professionals centraal staat. Verschillende organisaties op het gebied van wonen, zorg en welzijn in Venlo zijn daarom gaan samenwerken.

Uitgangspunten

- Toegang tot ondersteuning wordt uitgevoerd door de gemeente in samenwerking met andere partijen
- Visie van de gemeente: Verschillende functies moeten integraal landen in Huis van de Wijk: Informatie & Advies, Ontmoeting, Dagbesteding en Ontplooiing.
- Deze functies krijgen binnen Venlo een plek in het Huis van de Wijk door het projectteam Huis van de Wijk, de Integrale Wijkteams (met mandaat), de Buurt- en Bewonersnetwerken (vrijwilligers) in samenwerking met het innovatieplatform “VenloDroom” (o.a. buurtbus, burenhulpdienst, KanDoen)
- Samenwerking tussen gemeente, welzijns- en zorgaanbieders, woningcorporatie en zorgkantoor.

WIJKNETWERK

VenloDroom
voor elkaar

3. Koppeling sociaal domein en grondzaken

Publiek-publiek of private samenwerking op bovenregionaal niveau

- Bovenlokale samenwerking voor AMHK / jeugdbescherming- en reclassering en jeugdzorgplus.
- Zoeken naar gezamenlijke belang via bv. Joint ventures, aanbestedingen etc. Bestaande kennis vanuit fysieke domein inzetten.
- Relatie naar corporaties en prestatie-afspraken?
- Ook in sociale domein werken met business cases en kosten/baten-analyses
- Kennis met betrekking tot regionale samenwerking in fysieke domein kan nuttig zijn om dat efficiënt te organiseren:
 - Governance
 - Financieel
 - Juridisch
 - Etc.

3. Koppeling sociaal domein en grondzaken

Aanbestedingen: leren van grondzaken

- Gemeenten zullen een groot deel van de opgave via aanbestedingen in de markt moeten zetten.
- Binnen het fysiek domein is kennis ontwikkeld over het effectief organiseren van aanbestedingen:
 - Integrale opgave: DBFMO
 - Kennis marktpartijen gebruiken om opgave te definiëren: concurrentie gerichte dialoog
 -
- Verder: bij aanbestedingen in het fysieke domein: “social return” zwaarder meewegen

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.nl/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte has in the region of 200,000 professionals, all committed to becoming the standard of excellence.

This communication is for internal distribution and use only among personnel of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte Network"). None of the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.